

The Edges

Angelo Tijssens

An extract pp 7-22; 53-55; 69-72; 90-95; 117-118

Original title De randen
Publisher Borgerhoff & Lambergits, 2022

Translation Dutch into Czech
Translator Blanka Konečná

© Angelo Tijssens/Blanka Konečná /Borgerhoff & Lambergits/Flanders Literature – this text cannot be copied nor made public by means of (digital) print, copy, internet or in any other way without prior consent from the rights holders.

p 7-22

I

V ústech cítíš krev a v nose vlhké vápno. S pomocí poloplného kyblíku s vlažnou vodou a staré houby jsi předtím namácel okraje papíru, protože je potom snazší odchlípnout tapetu špachtlí od stěny, opatrně, abys omylem neseškrábnul i kousek omítky. Vlhké vápno, jehož chuť se ti usadila vzadu na jazyku, ucítíš ještě často. Budeš se stěhovat ještě aspoň devětkrát. O všechno, co v této chvíli vlastníš, přijdeš. Všechno, co se ti zdá být cenné, zmizí. Některé věci ti cestou sejdou z očí, jiné velmi vědomě střelíš, abys měl na jídlo nebo cigarety, ještě jiné spálíš, rozdáš nebo někde necháš. Chce se ti křičet, ale nejde to, protože ti hrdlo svírá ruka. Ta ruka ti tlačí hlavu ke zdi. Černé plastové dlaždice padají dolů, noční scény z komiksu, který se ti drolí před očima. Vidiš ty nejtemnější čtverce, zbytky lepidla na zadní straně, zbytky lepidla na stěně (a čas, který se mezi ně pomalu vměstnal, a vlhkost a zbytky mýdla). Lidem, kteří v tom domě bydleli před vámi – starší pár, co nikdy neměl děti – se zdálo jako dobrý nápad nechat v časech pokroku starou dobrou kachličku stranou a vybrat si materiál budoucnosti: plast. Kromě toho zvolili světle modrou tapetu, kterou jsi právě, o desítky let později, ze stěny seškrábal. Po rtu ti teče krev, přes bradu, přes její prsty. Slyšíš, jak se její hlas rozléhá prostorem, kde padají dlaždičky. Nic nemáš, nemáš nic a nejsi nic. To poslední opakuje pořád dokola, hlasitě, že nejsi nic. Rozléhá se to, a navíc teď přes okraj vany šplouchá voda. Nevíš, cos udělal špatně, ale to je teď jedno. Chytíš ji za zápěstí a stiskneš, jak nejsilněji dokážeš, ale připadá ti, žeš tím sevření jenom upevnil, jako to dělají kleště. Slyšíš stále míň, ale vidíš, že se jí otevírá a zavírá pusa. Cítíš pach cigaret, i jejich chuť, když ti teď plivla do obličeje a stisk uvolnila, takže se ztěžka nadechuješ, těsně předtím, než se tvoje temeno dotkne okraje vany. Snažíš se nebrečet moc nahlas, zatímco tvoje matka se vyřítí ze dveří, proletí tvým pokojem, dolů ze schodů, ze dveří, do auta, přes příjezdovou cestu, až se rozhostí ticho. Dokud nezačneš popotahovat, lapáš po dechu, v krku vápno, falešné dlaždičky plavou ve zchladlé vodě, prázdné skořápky v brakické vodě. Spojíš dlaně do mističky a opláchněš si obličej. Prstem si osaháš ret, jeho vnitřní stranu. Uvědomíš si, že nekrvácíš, načež se rozbřečíš ještě víc. Ohřeješ si polévku, ani nerozsvítíš. Bolí tě hrtan, když polykáš, ale jíš bez jediného zvuku, protože nikdy nevíš. Lehneš si, na povlečení tancuje Kráska a zvíře, ale ty předstíráš, že spíš, a doufáš, že budeš mít všechno rychle za sebou.

II

V téhle roční době se dny zkracují, špačci se shromažďují na stále holejších stromech, na drátech, které jsou mezi sloupy vysokého napětí všité do krajiny jako gigantické zipy. Vítr odfoukává vnitrozemí k moři a písek do polderů, na okrajích polí se prohánějí bažanti, na silnici leží placatí ježci.

Jeden ze stromů, co nepřežil minulou bouřku, leží na boku na poli. Kořeny jsou odhalené, jako kopie koruny; kolem kmene břečťan, jako by ho země chtěla naráz pohltnout.

Tmavou zimní zahradu v zahradním centru opodál také objímá břečťan, rozbité sklo už několik ročních období pouští dovnitř vlhkost a zimu a teplo, což poskytlo volné pole působnosti kapradinám, jejich stopy na oknech připomínají Braillovo písmo.

Už je tma, když na vypůjčeném kole šlapu po silnici proti větru. Minula ta chvíle, kdy začínají zpívat ptáci, těsně předtím, než úplně zapadne slunce. Zvířata se bojí, že se světlo nikdy nevrátí, a proti strachu bojují rámusem, mluvením jeden přes druhého a na druhého a pro sebe vzájemně. Teď sedí někde v silně prořídých korunách potichu, schovávají se před větrem. Ve vzduchu visí déšť. Vědí to.

Tam, kde bývaly garáže, je teď kryté dětské hřiště. Štít bílého domu přemalovali neurčitou zemitou barvou. Supermarket má zavřeno. Na parkovišti ve větru tančí prázdný pytlík od brambůrek. Obchod s elektronikou má zavřeno. Restaurace s nabídkou žeber all you can eat také. Už nějakou dobu, jak je vidět. Rostliny na parapetech jsou hnědé, okna špinavá. Stojí tam K PRONÁJMU. Mezi tabulkou a sklem jsou muší ostatky za poslední minimálně čtyři sezóny. Bylo to místo, kam jsme se čas od času přišli nacpat. Dřevěná prkýnka lesklá od tuku, vůně pečeného masa a zelí, brambory ve slupce, balené po jedné v alobalu od popela, nerezové kyblíky, kde mizela okousaná žebra, nádoby plné mrtvol. Musí to být tak deset let, co jsem tam byl naposled. Oloupaná cedule ve tvaru rozesmátého prasátka sděluje, že aktuální nabídka (sangria) stojí jen čtyři eura.

Říkám si, jestli se příliš nespotím, v pláštěnce, na kole, takhle proti větru. Na silnici jsou kaluže, ve kterých se odrážejí pouliční lampy, ojedinělá auta, která mi sem tam připomenou, že tohle není místo pro cyklisty. V jejich světlech je vidět mrhnutí – jinak nic. Říkám si, co budu povídat. Říkám si, co bude povídat on a jaké to bude, jak bude vypadat, jak bude vonět. Říkám si, jestli je to ještě daleko, v mých vzpomínkách to tak daleko nebylo a já už dobrou půlhodinu šlapu do pedálů proti větru. To možná kvůli tomu, kvůli větru. Není to mnou, dělám, co můžu, abych pokračoval vpřed, nezastavovat, šlapat šlapat šlapat, potit se jako kůň.

Poznávám tu křižovatku; cesta do vedlejší vesnice, kde řezník vyráběl ty nejlepší klobásy a ve sportovní hale člověk mohl každé tři měsíce darovat krev. Mezi zářivými čarami na modré podlaze, pod basketbalovými koši, stály vyrovnaná polní lehátka. Naučil jsem se, že žíly jsou lépe vidět, když se ruka napne, že někteří lidé při pohledu na krev omdlévají (já ne) a že homosexuálové krev datovat nesmějí, protože existuje možnost, že jsou nemocní, a jiní lidé, kteří homosexuálové nejsou, pak také umírají. Vedle sportovní haly byla pekárna.

Za křižovatkou, za posledním vrbovým stromořadím, je točna, dost široká na to, aby se tam otočil autobus plný dětí. Odbočím. Zastavím.

Pošlu mu zprávu, že jsem dorazil a že čekám u zamčené branky. Zavřenou ji drží těžký visací zámek. V ruce svírám vypůjčené kolo. Někde štěká pes. Nic nevidím. Oranžové světlo ze silnice sem nedosáhne, k plotu na okraji tmavé příjezdové cesty, velké černé díře nachystané mě spolknout. Skla v brýlích mám zamlžená, kapky vody mi visí na řasách, na nose. Cítím ozón, jehličnany. Přemýšlím, co řekne. Tak jsi tady, ozve se a pak ho spatřím, stín, který rachotí se svazkem klíčů. Jeho štíhlé prsty kolem zámku. Na sobě má kabát, co je mu příliš velký, jako mechově zelený duch. Když zámek otevírá, nadšeně po něm skáče pes. Klid, povídá, klid, a já si jeho slova opakuji v duchu. Tak jsem tady, řeknu nahlas a branka se s vrznutím otevře. Nevidím mu do tváře, ale doufám, že se usmívá, tak se taky usmívám. Na okamžik vidím sám sebe, svůj pitomý úsměv, mokrou hlavu. Ledovými prsty sevřu říditka. Branku za mnou zavře, zatímco pes očuchává kolo, tašky, moje nohy, moje ruce. Jdeme, zavelí psovi a já řeknu jo a následuju ho do temnoty, kličkuju mezi kalužemi, a on opakuje: tak jsi tady. Jo, odpovím. Nebylo to snadné. V tom větru, pronese. Jo, souhlasím, v tom větru, a pomlčím o tom, jak mě před hodinou napadlo, potom, co jsem se osprchoval a oholil, že nikam nepojedu. Že to nepůjde.

Kráčíme tmou, lehce z kopečka. Pozor, řekne a já si pomyslím, jo, to je fakt. Šlápnu do louže a jsem promočený, teď už úplně. Můj dědeček často říkával, že kůže mi nepromokne. Opakuju si tu myšlenku v hlavě zabalené do kapuce pláštěnky, ze které někdo zdánlivě vysál všechn vzduch, jako tenoučký kus celofánu na kuřecím prsu. Napadne mě: pláštěnka mokrá zevnitř je ten nejsmutnější předmět na světě. (nebo taky: prázdná kolébka, rozbitá mušle, jedna mokrá rukavice na parapetu.)

Slyším vedle sebe jeho kroky, zvuk otáčení kol, svoje kroky, svůj dech, kapky. Jdu za ním a za psem, který s funěním pár metrů před námi určuje tempo. To zvíře chce taky do tepla. Než si to stačím uvědomit, zastavíme. Světlo se rozsvítí, reflektor, který reaguje na pohyb, vrhne dlouhý stín psa na kus zatopené louky. Tady, prohlásí, tady to je, a já si opřu kolo o strom nebo o sloup, nedávám pozor. Chci se té věci někde zbavit, chci teplo a vidět jeho obličej. Aha, super, špitnu a hlavou mi proletí: co to plácáš, ale následuji ho do domu. Dveře jsou ze starého dřeva a mají okénko složené ze čtyř čtverců, dětská kresbička domu, špičatá střecha, komín, strom, máma, táta. Pes se mezi námi protáhne, chce dovnitř. Já taky. Jdu za ním. Zavřu dveře. Stále má na hlavě kapuci a stále mu nevidím do tváře. V domě je tma. Tam, kde stojím, když se zouvám na zablácené rohožce, je světlo. Vychází ze svítidla pocházejícího z doby, kdy tenhle domek, stejně jako desítky dalších identických domků kolem, obývali výletníci, co chtěli být blízko moře a přes den surfovat a plachtit a plavat, mezitím ležet na umělé pláži a večer si ugrilovat maso k vínu. Teď je to tam opuštěné. Teď je v chodbě světlo a já si pověsím kabát nasáklý vodou na věšák, následuju ho, tmavý stín, dál do domu. Do obličeje mě udeří vůně kamen na dřevo, stejně jako teplo, které opět zamlží skla mých brýlí, takže vidím ještě míň, kromě plamene skrz okénko v kamnech. Jasně oranžový, jasně žlutý a uprostřed jasně modrý. Pojď, řekne a já jdu blíž, natáhnu ruce k sálajícímu ohni. Studený ruce, ptá se. Jo, odpovím a pomyslím si, chytni je, chytni je, chytni mě za ruce. Shodí kapuci, svleče kabát. Uvidím ho, zářící postavu. Stojí blízko. Cítím ho. Sundám si brýle, snažím se skla očistit do trička, které mám pod rolákem, ale to je také promočené. Stojí blízko. Vidím ho, rozmazaně. Zestárnul. Vypadá stejně starý jako já – jak se to stalo. V mých myšlenkách byl, až doteď, do chvíle, kdy jsem ho poprvé po té době zase spatřil, tím klukem, který ležel vedle mě, klukem, kterého jsem si prohlížel v prvních paprscích nového dne, to ráno, které jsem považoval za první skutečné ráno. Od té chvíle jsem se chtěl každé ráno budit takhle, ale okamžitě jsem věděl, že to tak nebude, tak jsem zavřel oči a předstíral, že spím. Má teď jiné vlasy, kratší, řidší. Chci je prohrábnout rukou, držet jeho hlavu ve svých dlaních.

Co si dáš, ptá se. Chceš víno? Jo, rád. Bílý? Červený? Myslím, že mám jenom červený. Nebo pivo, chceš pivo? Pivo je taky fajn, dám si to, co ty. Právě jsem vypil poslední bílý víno, chceš červený nebo

pivo? Tak červený, rozhodnu. Dobře, odvěti a zmizí a já si zase nasadím brýle. Zima mi znehybněla obočí, nevím, jestli se mračím nebo ne. Hlava mě pálí. Měl jsem něco přinést. Proč s sebou nic nemám?

Z kuchyně zavolá, že se mám posadit, tak se posadím. Pohovka, na níž leží deka, je prosezená. Zdá se, že mě ten starý kus nábytku spolkně, ale nakonec si to rozmyslí. Snažím se zachovat rovnováhu a vtom mi na klín skočí pes. Nic nedělá, uklidňuje mě, když si pes zaboří hlavu do mého rozkroku. Nepoznáváš ho? Než stačím odpovědět – myslím jenom na tu psí hlavu v rozkroku a přemýšlím, jestli nesmrdím – vysvětlí mi, že ten pes, kterého jsem znal dřív, byl matkou tohotohle. Možná tě poznává, řekne a já si pomyslím: ne, to nejde. Jo, možná, vyslovím nahlas a on přede mě položí sklenici s vínem a posadí se na židli na opačné straně místnosti.

On: je ti zima?

Trochu, odpovím.

V kamnech zapraská nový špalek. Plameny olizují kůru. První pryskyřice jiskří a čoudí. A vzduch v místnosti už by se i tak dal krájet. Zeptá se mě, co jsem všechno dělal, a já odpovím a oplácím otázku, co on dělá teď: nic moc, užívá si klidu. Povídám mu, že jsme tady spolu kdysi byli, sportovní den na škole, a on si nevzpomíná, tak se usměju. Já si dokážu vybavit každou minutu, čtvercový vor, co se tahal na druhou stranu jezera, jeho napjatá lýtka, zařezávání lana do ruky, mezi prsty a zápěstí, svoje promočené tričko s dlouhým rukávem, které jsem si nesvléknul (přestože ten den bylo vedro k zalknutí), abych nemusel ukazovat modřiny na pažích, a výhled na rudnoucí kůži mezi okrajem jeho trička a vlasovou linií. Je ticho a on otevře druhou láhev vína. Vidím, jak vyplazuje jazyk mezi rty, když se soustředí a napadne mě: vůbec se nezměnil. Rty má fialové od vína a já mám ruce červené od zimy a rychlého zahřátí. Tváře mi žhnou. Pes spí a dřevo v kamnech doutná. Pop! řekne korek a on mi naplní sklenici. Ptám se, jak se mají jeho rodiče a co jejich obchod a jak se vede jeho sestře, a on vypráví, že je kmotrem jednoho z jejích dětí. Tvrdí, že se mu podobá jako vejce vejci: tmavé vlasy a kudrlinky. Je to divoch, v průběhu jednoho roku si zlomil obě ruce. Směju se a piju a mlčím.

Proč tu vlastně jsi, zeptá se konečně a já se napiju, abych nemusel hned odpovídat. Byl jsem kousek odsud, řeknu a zamlčím, že jsem sotva našel odvalu mu napsat zprávu. Od společného známého jsem slyšel, že teď bydlí tady, skoro jako nějaký poustevník, jako vrátný, který hlídá prázdné domky, prázdné jezero, prázdnotu, v očekávání buldozerů, které na jaře srovnají prázdninovou kolonii se zemí, udělají místo novým bytům, které budou podle brožurky optimální investicí. Vzniknou domy s pečovatelskou službou a hřiště a někdo si čte knihu a lidé se smějí a je vidět drak, na jehož druhém konci nevisí dítě.

Proč jsi sem přijel?

Myslel jsem, že už jsme se dlouho neviděli, odvětim.

Už je to dlouho, jo.

Roky.

Roky, jo. Vyděsilo mě, když jsi mi poslal žádost o přátelství.

Fakt?

Jo, to jsem nečekal – už ne, po takový době.

A je to vlastně tak dlouho? Slyším sám sebe, ten hraný tón.

Pár let.

Pár let, jo.

Lokne si a podívá se na mě. Vůbec ses nezměnil.

Ty taky ne.

Ale jo, jo.

To já taky, řeknu a usměju se.

Jo tak, jo. Pořád je ti zima?

Pořád jsem promočenej.

Chceš svetr?

To je v pohodě.

Počkej, řekne a odejde z pokoje. Pes otevře jedno oko, zavře ho a spí dál. Hledám si lepší pozici na pohovce, na chvilku vstanu a zase se posadím a cítím víno, teplo, mlhu v hlavě. Tumáš, podává mi tmavou mikinu s kapucí. Než se nastydneš.

[...]

p 53-55

VII

Jedeš na kole. Na zádech máš batoh. V dálce vidíš supermarket, takže se ohlédneš, jestli nejede auto, abys mohl přejet na druhou stranu. Míjíš obchod s elektronikou. Na výloze je nápis SLEVY. AŽ 60 PROCENT. Kolem projíždí dodávka. Zastavíš, víš, že tady musíš dávat pozor. Tohle je přesně to místo, kde před pár měsíci přejeli tvoji kočku. Pohřbils ji na zahradě, pod stromem s kyselými jablky. Rozhlédneš se doleva a doprava a pak přímo před sebou uvidíš dům, mezi domem bratrů a autoservisem. Vidíš průčelí a na něm visí velká žlutá cedule. NA PRODEJ. Přejdeš na druhou stranu. Oči máš upřené na tu ceduli, na níž je fotka toho domu, aby snad nebylo pochyb, že se vážně prodává tenhle dům. Slyšíš troubení, cítíš závan větru a vlasy ti vlají, když se ti ve vysoké rychlosti vyhýbá tmavě červené auto, protože uprostřed silnice s pootevřenou pusou zíráš na to průčelí. Jdeš až k brance. Kolo necháš

spadnout, ani se nepodíváš kam, a vykročíš k ceduli. Čteš každé písmenko a dochází ti: někdo prodává dům, ve kterém žiješ. Brzy budeš muset žít jinde. Rozhlédneš se kolem, jako by ses chtěl přesvědčit, že ten nápis nikdo jiný neviděl. Chtěl bys vyšplhat nahoru a sundat ho, aby ho nikdy nikdo neviděl. Proč by někdo prodával tvůj dům? Copak nevědí, že je tady pohřbená tvoje kočka? Kočka s vykuleným okem a velkou, otevřenou ránou na hlavičce – v tom místě, kde se ráda nechávala drbat, když ti ležela na klíně a předla, vrněla jako malý, měkký motorek, který přinášel útěchu a smutek, který se v tobě vždycky uhnízdil, udržoval v uctivé vzdálenosti.

Otevřeš branku a s kolem vedle sebe přejdeš po cihlově červeném šterku. Kolo opřeš o živý plot, z aktovky vytáhneš klíče, otevřeš dveře a do nosu ti okamžitě vletí ostrý pach bílého vína. Bílé víno, cigarety. Nevydáš ani hlásku. Dveře neslyšně zavřeš. Boty si zuješ na rohožce. Aktovku položíš na zem, jdeš do obývacího a spatříš ji na pohovce. Leží otočená zády k tobě. Ztěžka oddychuje. Nejspíš spí. Opustíš pokoj, zavřeš dveře. Jdeš do kuchyně a uděláš si toust. Nevíš coby, tak si uděláš toust. Nesníš ho. Jak bys taky mohl. Nedokážeš pozřít ani sousto, celou dobu musíš polykat, abys nezačal zvracet. Přesně za šest týdnů prodají tvůj dům. Když ji uslyšíš přicházet, lehneš si do postele a předstíráš, že spíš. Stejně tě vzbudí a řekne ti, že od zítřka musíš sbírat banánové krabice v supermarketu přes ulici, nebo krabice od videorekordérů v obchodě na rohu, že si musíš uklidit všechen svůj bordel, že si toho s sebou nemůžeš vzít moc. Ptáš se: kam půjdeme? Kde teda budeme bydlet? Ona odpoví: to nevím, ale na ty tvoje krámy nebude místo. Ten večer se v pokoji rozhlédneš a víš, co tam necháš: obrázky, staré rádio, kterému se ulomila anténa (měl sis ho krucinál uklidit), otisk tvojí ručičky v hlině. Co tam určitě nenecháš: tři ze čtyř Želv Ninja, mušle, třídní fotku, na které je on. Položíš ještě jednu otázku a ona se rozčílí a zakřičí, že si tě neměla kupovat. Měla si radši koupit prase, protože to by mohla sníst, až by vyrostlo. Ty ji stojíš jenom peníze.

Je první týden jarních prázdnin. Za čtyři dny ti bude deset.

[...]

p 69-72

VII

Cítím studenou podlahu pod rameny, zrníčka písku mezi kůží a dlaždičkami, jeho ruku a jak mi drží nohu ve vzduchu, cítím, jak do mě pomalu klouže, jak vydechuje, tiskne svůj hrudník ke spodní straně mého stehna a pohybuje se v bocích tam a zpátky, jak se jeho čelo něžně dotýká mého. Cítím pach potu, jeho druhou ruku opřenou o podlahu vedle mojí hlavy. Oddechování. Jeho kurva kurva kurva, jo. Popadnu ho za záda, rukama mu sklouznu na stehna a snažím se ho do sebe přitisknout ještě hloub, podržet ho tam, ale on pokaždé vyklouzne ven. Otevře oči, zornice rozšířené, jeho mahagonové duhovky. Pohlédne přímo do těch mých a rozesměje se. Ježiši, řekne. Taky se usměju a políbím ho.

Ohlašuje se první ranní světlo a z oken dřevěného domečku už nejsou černá zrcadla. Cítím, jak zrychluje rytmus, jak se ztrácí, jak svými boky pohybují současně s těmi jeho, jak se chvíli zdá, že společně padáme.

Když jsme měli sex naposledy, skončilo to v slzách. Položil mi polštář pod zadek, jednu moji nohu si položil za krk a zasunul do mě nejdřív jeden prst a pak dva a pak svoje péro a ani ne o tři nádechy později mi položil hlavu na prsa, stáhnul se a vzlykal, hlasitě. Brečel nade mnou.

I teď se klepe, sleduju jeho obličej, zatímco se mu na krku napínají svaly a kolem pusy je vidět, jak zatíná zuby, tmavé oči zavřené. Poslední příraz a pak, jako by se čas zastavil, zůstane ležet hluboko ve mně. Poté, co mě taky nechá rychle vyvrcholit, pronese, že venku už je světlo.

Vstane, opláchne si ruce, takže si na té jeho podlaze připadám špinavý. Utřu se kusem papírové kuchyňské utěrky a obleču se. Než stačí vyjít z koupelny, jsem oblečený, včetně pláštěnky.

Nevyleká ho to. Řeknu: musím jít. On přikývne. Dodám: budu tady ještě celý den, zařizovat věci, a tak no. Už teď vím, že ho víckrát neuvidím. Přikývne, sotva se na mě podívá, v tom modrém ranním světle, které teď malými okénky dřevěného domku proudí dovnitř a mě vyhání ven. Hlesnu: jsem rád, žes mi na tu zprávu odpověděl.

On: jo.

Všechno v pohodě?

Nic neříká. V jeho hlavě už jsem pryč.

Nevím, jestli k němu mám ještě jít. Jestli ho mám políbit nebo mu potrást rukou, obejmout nebo přátelský poplácat, pár vteřin, během kterých si párkrát vzájemně poklepeme na rameno. Zůstanu, kde jsem, mezi námi starý gauč a celý svět.

Když jsme se loučili minule, neřekli jsme nic. Už mi potom nic neposlal a já nevěděl, co dělat, a celé dny jsem probrečel ve městě, kde teď bydlím, a připadalo mi, jako by se jedna moje část utopila a já už nikdy neměl být šťastný, ale nakonec to přešlo, anestetikum zabralo. Stáhnul jsem se do města, ohýbal jsem svou nohu před jinými, mezi svůj a jejich hrudník, napasoval jsem se mezi jiná těla do tramvají a autobusů, které mě převážely na stále nová místa, za denního a ranního světla, v oranžovém svitu pouličních lamp, cestou na adresy, kde bydlel kdosi, jehož jméno jsem neznal, a ohýbal jsem se napůl a skládal jsem svoje oblečení a balil ho a zas a znova se stěhoval, aniž bych někdy někde bydlel. Znova jsem skládal dopisy, natřikrát podle ohybů, strkal je do obálky a myslel si: teď je to skutečný, stalo se to. Je mrtvá a je z ní popel a já tam musím jet a podívat se na to, co ještě zbylo. Hned potom: musím za ním, musím ho vidět, jak se asi má, možná se oženil a má děti. Hledal jsem ho, na internetu, a našel. Trvalo tři dny, než moji žádost o přátelství přijal. Napsal jsem: čau, a on odepsal čau, a já řekl to už je ale doba, a on na to jo, a já se zeptal, jak se vede, a on odpověděl, že celkem dobře. Sdělil jsem mu, že brzy naskočím na vlak a že bychom se třeba mohli vidět, a on čtyři dny nereagoval, takže jsem se zase vzdal všech nadějí, a tehdy mi napsal, že se přestěhoval, a o dvě hodiny později mi přišla adresa, kterou jsem poznal, protože už jsem tam kdysi byl. Včera – ne, vlastně už předevčírem – jsem se ho zeptal, jestli je v pohodě, když se zastavím, a on odepsal: proč ne?

[...]

XII

[...]

Na dokumentu, kam mám napsat svoje jméno, stojí vedle „přečetl a schválil“ a data i to její, její příjmení tiskacím písmem. Jedno vyhotovení pro něj, jedno pro mě, k archivaci, říká.

Ležela tam tři dny. Psali to v místních novinách: žena ležela tři dny v kuchyni. Třikrát lidi odešli do práce a unavení se vrátili domů. Třikrát jí nepřišla žádná pošta, troje odpolední zprávy v rádiu, které zůstalo zapnuté. Povodně, někde. Deficit rozpočtu, fotbal, zítra zase zhruba stejné počasí. Lidi se pohybovali na chodbě, vynesli odpadky a popeláři je odvezli. Třikrát za den (celkem devětkrát) štěkal pes z horního patra tak dlouho, dokud ho nepustili ven a nevyčůral se na nejmín čtyři stromy v ulici. Svět se neustále otáčel dál a ona ležela na studené dlažbě. Levou nohu nataženou, pravou lehce ohnutou, hlavu otočenou k oknu, jako by vyhlížela ven. Jenže se zavřenýma očima. Tři dny. Čtvrtý den mi zavolali. Poslouchal jsem oznámení, které přišlo poté, co se někdo zeptal, jestli jsem, kdo jsem. Přitakal jsem a tehdy to přišlo. Že mi musí sdělit, že – a tak dále, a tak dál. Poslouchal jsem a pak přišla otázka, jestli bych chtěl zařídit pohřeb, a já se odmlčel a ten hlas na druhé straně linky pak řekl: pane?

Vzpomínám si, že nedlouho předtím, než jsme se přestěhovali, jsem slyšel zazvonit telefon. Ona vyspávala opici a já se bál, že ji pronikavé zvonění vzbudí, takže jsem pospíchal ke skřínce v chodbě, kde stál telefon, zvedl sluchátko a vyslovil jméno, její – ne moje. Hlas na druhé straně mluvil rychle, o věcech, kterým jsem nerozuměl. Žil v domnění, že mluví s ní – nebylo to poprvé, co jsem si uvědomoval tu podobnost zabarvení tónu hlasu. Odpověděl jsem ano a ano a určitě ano a hlas mi popřál hezký den a zavěsil. Později, mnohem později, dvě jízdy vlakem i s přestupem odtamtud, dostatečně dlouho na sendvič a kafe a dvě cigarety, jsem se ze všech sil snažil ovládat hlásky, které mi vycházely z úst, výšku tónu, zakulacení O a otevření A, rolované R. Ten hlas jsem, stejně jako jméno, nechal za sebou. Teď jsem byl někým jiným a ona byla mrtvá.

Pane, řekl hlas na druhé straně linky, jste tam ještě? Odpověděl jsem, že ano, že tam ještě jsem, jo.

A pak jsem prohlásil, že nechci zařizovat pohřeb, mám jiné věci na práci, chápete, a ta osoba se odmlčela a já si uvědomil nepříjemnost té situace a ujistil se: musím to dělat?

Procházím se, papíry v kapse, napříč městem.

Moje stará škola, která byla prolezlá rakovinou betonu, je zbořená. Stojí tam nová betonová struktura, kde budou v dohledné době, v tomhle přímořském městě nevyhnutelně, taky vidět první známky koroze. Moře nestrpí žádné budovy. Je věčné a všechno ostatní dočasné. Všichni jsme jenom turisté.

Zapálím si cigaretu a podívám se na mladíky na mole. Mluví nahlas a jazykem, který není můj. Říkám si, jaká byla jejich cesta sem, jak za sebou nechali svoji vesnici, svoji zemi, svoje matky a vydali se sem – sem! – stavět generické bloky.

Racek pojíždá kus kartonu. Kráčím kolem stavby, staré dlaždice z hřiště tam pořád leží, jedna přes druhou a protkané vybledlými čarami: na skákání panáka, na basket, u kterých jste museli čekat, než jste mohli na hřiště vstoupit. Všechno se dalo zachytit barvami. Jedno z dětí v řadě – jeho rodiče měli velkoobchod s ovocem a zeleninou – tě před celou třídou nazvalo „sociálním případem“ a všichni se smáli a tys zrudnul a rozzuřil se a strčils do něj a on ta slova opakoval a tys do něj kopal a on upadl na záda a tys dál kopal a musels k řediteli a zavolali tvým rodičům, a když přijela – ty ses klepal jako osika na židli v chodbě – už jsi věděl, jak bude probíhat zbytek dne. Nevěnovala ti jediný pohled, jediné slovo, promluvila si s ředitelem a v autě bylo cestou domů mrazivé ticho, dokud jsi nezopakoval, jak ti nadával, a neřekl, že tvrdili, žeš svoje oblečení ukradl mrtvým dětem. Zastavila a přikázala ti, ať vystoupíš, a tys plakal a ona opakovala: vystup si. Dala ti facku, protože si myslela, že slova nefungují, a tys vystoupil. Brečels, u kraje silnice, kolem projely desítky aut. Nikdo z nich nezastavil uplakanému dítěti, které kráčelo domů po krajnici. V domě bylo ticho, když jsi dorazil, a dveře byly zavřené a když jsi zastrčil klíč do zámku, nemohl jsi ho otevřít. Z vnitřní strany do něj byl zastrčený jiný klíč. Až když se úplně setmělo a tobě došly slzy, otevřela. Když jsi následující den přišel do školy, kolem oka modro, nazval tě ten kluk „sociálním případem“ a celá třída se zasmála.

Ve skladu sociální služby, za kovovou brankou, bylo to, co zbylo: dvě skříně, čtyři židle na stole, dvoulístná pohovka, třímístná pohovka, banánové krabice, postel rozložená na tři kusy, o stěnu opřená matrace. Kolem ní, na podlaze, bílá páska, jako kolem čtverhranného těla na místě činu. Na papíře na stole stojí její jméno, napsané úspěchaným rukopisem.

Pár krabic je plných papírů: faktury, upomínky, neotevřené doporučené dopisy. Velké obálky s nápisem „sleva“, ze supermarketu na druhé straně ulice, kde jsme bydleli dřív. Už jsem v něm nebyl roky. Ani tady, ani ve městě, kde bydlím teď.

Jedna krabice je plná mušlí, tu zvednu a podaří se mi dveře skladu otevřít nohou. Vyjdu nahoru po schodech a muž za stolem se poleká: už hotovo?

Jo, odtuším. Chci jenom tohle. Zbytek můžete vyhodit. Do bazaru, do kontejneru, mně je to úplně u prdele.

Ptá se, jestli jsem si jistý a já se na něj podívám, jako bych chtěl tomu následujícímu slovu dodat větší sílu, a znova pronesu jo.

Dobře, pokrčí rameny a požádá mě, abych podepsal nějaké dokumenty a já to neodmítnu a o pár minut později stojím na ulici s krabicí.

[...]

XVI

Je to poslední cigareta. Zapálíš si ji – když se ti plamen přiblíží k obličejí, zavřeš oči. Když je otevřeš, přes kouř uvidíš, že se rozsvítil displej telefonu. Jako by svaly na nohách myslely za tebe, vyskočíš k tomu přístroji. Popadneš ho a spatříš:

Čau co děláš?

To číslo poznáváš – pojmenoval jsi ho Piano, protože měl na sobě ponožky s klaviaturou. Jméno neznáš, uložil sis jeho číslo, protože tě napadlo, že hezky voní, když sis zabořil hlavu do jeho podpaží.

Neodpovídáš. Možná za chvíli.

Je půlnoc.

Otevřeš kontakty, sjedeš až k jeho číslu a stiskneš „volat“.

Volané číslo je nedostupné.

Dojde ti to: zablokoval si tě. Už neexistuješ. Byl jsi zmizen, vyškrtnut, ponechán svému osudu, nejsi nic, nic, nic nejsi, co si jako myslíš. Poprvé po tolika letech brečíš. Ne kvůli němu, co ti na něm záleží. Ne kvůli ní, protože proč bys měl. Kvůli sobě, kvůli tomu, kdo jsi byl, kvůli mně, kvůli nám.

Ucítíš slanou chuť, slzy na rtech.

Přičichneš si k prstům: tabák, česneková omáčka, pes.

Vzdychneš.

Hodíš nedopalek dolů, zavřeš okno, vezmeš telefon a napíšeš:

Nic moc. Ty?
